Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt:03 No:40 Syf: 26-33
http://egitim.cu.edu.tr/efdergi

RESİM-İŞ ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME PROGRAMI İLE GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ARASINDAKİ UYUM SORUNLARI*

Abdullah AYAYDIN†
KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Trabzon/Türkiye

ÖZET

Görsel sanatlar eğitimi, genel eğitimin olması gereken önemli bileşenlerinden biridir. Genel eğitimde yer alan birçok sorun görsel sanatlar eğitimi alanında da yer almaktadır. Ayrıca, bu alanın kendine has sorunları vardır. Bu sorunlardan biri de yüksek öğretimde bulunan resim-iş öğretmenliği programlarının ilköğretimdeki görsel sanatlar dersi öğretim programı ile bazı yönlerden uyum içinde olmamasıdır. Bu çalışmanın temel amacı, resim iş öğretmenliği programından yetişen öğretmenlerin öğrendiği uygulama biçimleri ile ilköğretimde yer alan görsel sanatlar dersi programı arasındaki uyumsuzluğu tartışmak, resim-iş öğretmenlerinin söz konusu programın içeriğini uygulamakta yaşadıkları zorlukları ortaya koymak ve çözüm önerileri sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: *Resim-iş Öğretmenliği Sorunları, Görsel Sanatlar Öğretim Programı*

ABSTRACT

Visual Arts Education is one of the most important components of the general education requirements. Many of the problems took place in general education, also take place in visual arts education fields. Moreover, this field has got its own problems. One of these problems is the unconformity of art education program that takes place in higher education, and primary school visual arts lesson teaching program in some aspects. The main aims of this research are; to discuss the unconformity between the application methods of the teachers that have been educated in art teaching programs and visual arts lesson program took place in primary schools, to expose the difficulties that art education teachers coming across in application of the program components and to submit some solution recommendations.

Key Words: *Problems of Art Teachers, Art Education Curriculum*

GİRİŞ

Eğitim bir ulusun yüzyıllar boyu süren kültürünün ürünüdür. Bu anlamda eğitim bir toplumsal kurumdur denebilir. Tıpkı din, dil, sanat, töre ve benzerleri gibi eğitim sözü de bir toplumsal kurumu anlatır (Ataünal, 2000:2). Eğitim kurumunun olması gereken parçalarından biri de görsel sanatlar (resim-iş) eğitimidir.

Eğitim sürecinde sanata neden gerek vardır? Okullarda sanatı öğretmek için mi eğitim verilmektedir, yoksa başarılı bir eğitim için sanattan mı faydalanılmaktadır? Başka bir deyişle,

---

* Bu çalışma II Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumunda sunulan bildirinin gözden geçirilmesi ile oluşturulmuştur.

† **Yazar:** abdullahayaydin@hotmail.com

sanatı eğitim ortamına taşımanın amacı sanatçı yetiştirmek mi, yoksa sanat yoluyla bireylere çağdaş ve eksiksiz bir eğitim sunmak mıdır? Bütün bu sorular genel anlamda sanat eğitiminin ve özel anlamda görsel sanatlar eğitiminin problematikini oluşturmaktadır.

Görsel sanatlar eğitimi genel eğitimin bir parçası olduğuna göre, görsel sanatlar eğitimi tüm bireylere hitap etmelidir ve tüm bireylerin ihtiyacı olan değerleri taşımalıdır. Başaran (1992:34-35) sanatın eğitimdeki yerini şöyle tarif etmektedir: "*Güzel sanatlar eğitimi insanın düşünce, duygu ve isteklerini anlatmak için çalışır. Bu, insanın en doğal gereksinmesidir. İnsanın, düşünce duygu ve isteklerini en uygun araçlarla en güzel biçimde anlatmasına yardım edecek eğitimin nasıl olması gerektiğini ise güzel sanatlar eğitimi inceler.*"

İpşiroğlu'na (1998:30) göre; sanat çağdaş eğitimin temel taşlarından biridir ve eğitimde sanatın yeri hiçbir şeyle doldurulamaz. Eğitimde bu temel taşın eksikliği, kişilik gelişmesinde boşluklar bırakabilir, bu nedenle yeni yetişen kuşaklarda büyük eksikliklere yol açarak toplumda onarılamaz olumsuz gelişmeler oluşturabilir. Sanatın eğitim bütünlüğü içindeki önemini üç noktada toplayabiliriz:

1)Düşünmeyi öğrenme
2)Kişilik gelişmesi
3)Kişiye yaratıcılık yollarının açılması

Ancak bunun yapay bir ayırım olduğunu hemen söylemeliyiz. Çünkü bunlar aynı zincirin halkaları olarak iç içe girer ve birbirlerini tamamlarlar.

Sanat eğitiminin her birey için gerekli olduğu oldukça açıktır. İlköğretimdeki görsel sanatlar eğitiminin zorunlu bir ders olması da bunu göstermektedir. Ancak bu ders acaba tüm bireyler için bir dinlenme ve rahatlama dersi olduğu için mi zorunludur yoksa daha önemli amaçlara mı hizmet etmektedir?

Görsel sanatlar eğitimini tüm bireyler için gerekli kılacak birçok neden sıralanabilir. Görsel sanatlar eğitimi her şeyden önce tasarlayabilme ve hayal etme gücünü geliştirir. Eyuboğlu'na (1986:40) göre; öğretimin hangi kolunda olursa olsun, en küçük yaştan başlayacak, en önemli eğitim; tasarlama gücüne dayanmalıdır. Tasarlayabilmenin faydaları el ile tutulacak, gözle görülecek şekilde, en küçük yaşta içimizde yer etmelidir.

Sanat eğitimi, çocuğun geniş anlamda gelişmesini içeren en güvenilir ortamdır. Çünkü o, bu ortamda, kendi temposu paralelinde, doğal eğilimlerini uygular, kendi deneyimlerini kullanır. Sanat eğitimi temelde, çocuğu görmeye, aramaya, sormaya, denemeye, sonuçlandırmaya alıştırmaktadır (Gökaydın, 2004:3; Robinson, 2003: 9). Ayrıca, görsel sanatlar eğitimi olarak sanat eğitimi, bireylerin duygu ve düşüncelerini biçimlendirmede (nesnelleştirme) yeteneklerini, yaratıcılık güçlerini estetik bir düzeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim sürecidir (Boydaş ve Balcı, 1997:169).

Çocuğun eğitiminde sanat neden önemli bir yer tutar, çünkü çocuğun ileriye dönük ilgi alanı sanat eğitiminde ortaya çıkarılabilir (Tepecik, 2002:12). Bu yönüyle sanat eğitimi çocuğu tanıyarak, okul seçiminden meslek seçimine kadar kendisine yapılacak her türlü rehberliğin tutarlı olmasını sağlayabilecektir.

Görsel sanatlar dersi bir eğitim alanı olduğuna göre bu alanın da bir öğretim programına sahip olması gerektiği oldukça açıktır. Çünkü öğretimin düzenlenmesinde öğretim programı önemli bir yere sahiptir. Bir eğitim programında dört temel öğe bulunur. Bunlar; hedef*, içerik, öğretme-öğrenme süreci* ve *değerlendirme*dir (Demirel&Kaya, 2006:14).

Eğitim programı (yetişek); program öğeleri olan hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme boyutları arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür. Başka bir deyişle, öğrenene okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yolu ile sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneğidir (Demirel, 2001:44). Programın içeriğini amaçlar belirler. İçerik programda yer alan üniteler ve konular anlamına gelmektedir. Bu boyutta ne sorusuna yanıt bulmaya çalışılır. Ne öğretelim ki, programda yer alan hedefleri gerçekleştirelim. Bu noktada hedef içerik ilişkisinin kurulması gerekmektedir. (Demirel&Kaya, 2006:14).

1.Amaç

Bu çalışmanın temel amacı; Resim iş öğretmenliği programından yetişen öğretmen adaylarının izlediği öğretim programı ile ilköğretimde yer alan görsel sanatlar dersi öğretim programı arasındaki uyumu irdelemek, Resim-iş öğretmenlerinin söz konusu programın içeriğini uygulamakta yaşadıkları zorlukları belirlemek ve çözüm önerileri sunmaktır.

2.Problem Durumu

İlköğretim okullarında yer alan Görsel Sanatlar dersinin içeriğini düzenleyen görsel sanatlar dersi öğretim programıdır. Öğretim programının içeriğini, içeriğe bağlı olarak kazanımlarını ve dolayısı ile öğrenilmesi gereken teknikleri düzenleyen ise öğretim programında yer alan amaçlardır. *Niçin öğretiyoruz* sorusuna cevap olan amaçlar, öğretim programının tamamını etkiler. Bu sorudan sonra gelen nasıl öğretmeliyiz sorusu ise bu alanda olması gereken yöntem ve teknikleri belirler.

İlköğretim programında sağlıklı bir görsel sanatlar öğretimi olabilmesi için bu soruların cevapları öğretmen adaylarına Güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde yeterince öğretilmesi gerekir. Bu öğretimin olabilmesi için ise bu bölümlerde öğretim yapan sanat eğitimcileri arasında fikir birliği olması gerekir.

Hem Resim-iş öğretmeni yetiştiren Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde hem de ilköğretim görsel sanatlar eğitimi derslerinde bir program sorunsalı olduğu bilinmektedir. Günümüzde resim-iş öğretmeni yetiştiren anabilim dallarında ideal ve sanat eğitimcileri tarafından üzerinde fikir birliğine varılan bir program var mıdır? Genç'e (2004:8) göre; sanata duyulan ilgi her geçen gün biraz daha artarken -aynı biçimde- Resim-iş öğretmeni yetiştiren kurumların müfredat sorunları da, halen uygulanmakta olan programın sonuçları açısından, eğitimde yeni bir kriz dönemi yaratacak biçimde artmış bulunmaktadır. Kırışoğlu'na (2002:4) göre; batıdan gelen yeni görüşlerin özümsenip uygulamaya konmasındaki yavaşlık, kuram ve uygulamadaki bu çelişkinin başka bir boyutunu oluşturmaktadır.

Resim-iş öğretmenliği Anabilim dallarında birçok sorun yaşanmaktadır. Bu sorunlar içinde en önemlilerinden biri bu alanda birçok üniversitede standart kalitenin olmayışıdır denebilir (Beykal, 2002:315; Kavuran, 2004:2003; Yılmaz, 2006:169). Benzer durum ilköğretim programlarına da yansımıştır. Günümüze kadar birçok sorun bir arada yaşana gelmiştir ve günümüzde yeni programla birlikte yaşanmaya da devam etmekte olduğu bilinmektedir. Bu sorunlar oldukça çeşitli olmakla birlikte temelde etkili bir programın ve standart kalitenin olmayışıdır denebilir (Boydaş, 1996:8; Çakır, 1990:119; Gökay, 2002:134; Kurtuluş, 2002:123; Telli, 1990:3)

Görsel sanatlar eğitimi programı konusunda sanat eğitiminin farklı görüş ve önerileri bulunmaktadır. Hatta "Sanat Eğitimi" ve "Sanat Öğretimi" adlandırmalarının bile neleri tanımladığı ve kapsamlarının neler olduğu konularında farklı ve çelişkili görüşler olduğu söylenebilir (Özsoy, 1998:60). Bu alanda uygulanabilecek eğitim konusunda ise birbirinden oldukça farklı görüş ve önerilere rastlanabilir. Uçan'a (1996:130-131) göre; düzeyi, süreci ve

içeriği ne olursa olsun, sanat eğitimi temelde "*genel, özengen ve mesleki*" olmak üzere üç ana amaç doğrultusunda tasarlanıp gerçekleştirilmesi gereken bir eğitim alanıdır. San'a (1995:13) göre; Resim-müzik gibi ayrı ayrı yapılan dersler yerine el becerilerini, el uğraşlarını ve üç boyutlu çalışmaları da içeren, müzikli, danslı, dramalı sanat eğitimi dersleri olmalıdır. Gökaydın'a (1996:28) göre ise; Resim-İş dersi, isminden başlayarak kesin bir çizgi ile sanat eğitiminden ayrılmalıdır. Stokrocki, ve Kırışoğlu'na (1996) göre; sanat eğitiminin *Disipline Dayalı Sanat Eğitimi* anlayışına göre düzenlenmesi önerilmektedir.

2.YÖNTEM

2.1.Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Trabzon ili ve ilçelerinde eğitim-öğretim yapmakta olan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapmakta olan görsel sanatlar öğretmenleri oluşturmaktadır. Evren içerisinden belirlenen çalışma grubunu ise, söz konusu okullardan rasgele seçilen 35 görsel sanatlar öğretmeni oluşturmaktadır.

2.2.Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan öğretmenlere, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan konu ile ilgili görüşlerini ortaya koyabilecekleri açık uçlu sorular sorulmuştur. Görüşme formu niteliğindeki dokümanlar, katılımcı öğretmenlerden yazılı olarak cevaplanmış şekilde toplanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular şunlardır; *a) Sizce almış olduğunuz eğitim ile uygulamakta olduğunuz görsel sanatlar dersi öğretim programı uyumlu mu?, b) Mezun olduğunuz okulda aldığınız eğitim görsel sanatlar öğretmenliği için yeterli mi, neden?, c) Görsel sanatlar dersi öğretim programı ile ilgili olarak yaşadığınız problemler nelerdir?* ve *d) Eğitim fakültelerindeki Resim-iş öğretmenliği programı ile görsel sanatlar dersi öğretim programı arasındaki uyumun sağlanması için neler yapılmalı?*

2.3.Verilerin Analizi

Araştırmada; görüşme yoluyla elde edilen verilerin analizi için, nitel araştırma yöntemi tabanlı istatistiksel yöntemlere de başvurularak veriler elde edilmeye çalışılmış. Elde edilen bulgular araştırmacı tarafından yorumlanmıştır. Araştırmada, ankette yer alan açık uçlu soruya verilen cevaplardan yararlanarak elde edilen bulguların çözümlenmesinde *betimsel analiz* ve *içerik analizi* yaklaşımlarına başvurulmuştur. Yıldırım ve Şimşek'e (2000:158-162) göre; betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. İçerik analizinde ise temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir.

Ayrıca, görüşme formunda yer alan cevaplardan elde edilen bulgular, belirli kelimelere göre içerik analizine tabi tutulduktan sonra kategorize edilerek, veriler bazı başlıklar altında toplanmıştır. Elde edilen veriler uygun başlıklar altında toplandıktan sonra betimsel olarak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

1.Soru: Sizce almış olduğunuz eğitim ile uygulamakta olduğunuz görsel sanatlar dersi öğretim programı uyumlu mu?

Tablo 1. 1.Soruya Verilen Cevaplardan Elde Edilen Verilerin Frekans ve Yüzdeleri

1.Soruya Verilen Cevaplardan Elde Edilen Veriler	***f***	***%***
Evet, uyumlu.	7	22,6
Hayır, uyumlu değil.	28	78,4

Tablo 1'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan Görsel sanatlar öğretmenlerinin çoğunluğu (%78,4) almış oldukları eğitim ile uygulamakta oldukları görsel sanatlar dersi öğretim programını uyumlu bulmamaktadır. Azınlığı teşkil eden (% 22,6) kesim ise uyumlu olduğunu ileri sürmektedir.

Görsel sanatlar öğretmenleri almış oldukları eğitimin ilköğretim görsel sanatlar eğitimiyle uyumlu olmadığını belirtirken, kimileri aldıkları eğitimin doğru yönde ilköğretim programının olmaması gerektiği şekilde olduğunu düşünürken kimileri de tam tersini düşünmektedir. Katılımcı öğretmenlerden biri görüşünü şu ifadelerle dile getirmektedir: *"Almış olduğum eğitim ile uygulamakta olduğum program uyumlu değil. Verdiğim eğitim aldığım eğitimin körelmesine neden oluyor."*

2.Soru: Mezun olduğunuz okulda aldığınız eğitim görsel sanatlar öğretmenliği için yeterli mi, neden?

Tablo 2. 2. Soruya Verilen Cevaplardan Elde Edilen Verilerin Frekans ve Yüzdeleri

2.Soruya Verilen Cevaplardan Elde Edilen Veriler	***f***	***%***
Evet, yeterli	10	28,6
Hayır, yetersiz	25	71,4

Tablo 2'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan Görsel sanatlar öğretmenlerinin çoğunluğu (%71,4) mezun oldukları okulda aldıkları eğitimi görsel sanatlar öğretmenliği için yeterli bulmamaktadır. Azınlığı teşkil eden (%28,6) kesim ise yeterli olduğunu ileri sürmektedir.

Bazı katılımcı öğretmenlerin "*Öğretmenlik için yeterli değil*" ifadesi ile sanatçı-öğretmen anlayışı içinde eğitim veren bölümlere atıfta bulundukları anlaşılmaktadır. Eğitim sanatçı olmak için yapılır ancak, sanatçı olunamazsa öğretmenlik yapılır, anlayışının uyumda problem oluşturduğu söylenebilir. Başka bir katılımcı ise "*Aldığım eğitim akademik açıdan yeterli fakat bunu ilköğretim seviyesine indirgemek zor*." ifadesi de aynı konuya parmak basmaktadır.

Tablo 1'de görüldüğü gibi, Görsel sanatlar öğretmenlerinin öğretim programı ile ilgili olarak yaşadığı problemler öncelik sırasına göre şu şekilde sıralanabilir: Programda yer alan konuların seçimi ve düzenlenmesi ile ilgili sorunlar (f:14,% 39,2), fiziki ortamın program için yetersizliği ile ilgili sorunlar (f:10,% 28), uygulama süresinin yetersizliği ile ilgili sorunlar (f:9,% 25,2), ekonomik durumla ilgili sorunlar (f:8,% 22,4), öğrencilerle ilgili sorunlar (f:6,% 16,8), müzelerle ilgili sorunlar (f:5,% 14), ölçme-değerlendirme ile ilgili sorunlar (f:3,% 8,4) ve diğer (f:7,% 19,6).

3.Soru: Görsel sanatlar dersi öğretim programı ile ilgili olarak yaşadığınız problemler nelerdir?

Tablo 3. 3.Soruya Verilen Cevaplardan Elde Edilen Verilerin Frekans ve Yüzdeleri

3Soruya Verilen Cevaplardan Elde Edilen Veriler	***f***	***%***
Programda yer alan konuların seçimi ve düzenlenmesi ile ilgili sorunlar	14	39,2
Fiziki ortamın program için yetersizliği ile ilgili sorunlar	10	28
Uygulama süresinin yetersizliği ile ilgili sorunlar	9	25,2
Ekonomik durumla ilgili sorunlar	8	22,4
Öğrencilerle ilgili sorunlar	6	16,8
Müzelerle ilgili sorunlar	5	14
Ölçme-Değerlendirme ile ilgili sorunlar	3	8,4
Diğer	7	19,6

Katılımcı Görsel Sanatlar öğretmenlerinden biri programa yönelik düşüncelerini şu şekilde belirtmektedir: "*…bu programı uygularken çevre şartlarının, ekonomik koşulların ve okul imkânlarının tam anlamıyla eksiksiz olması gerekir. Bu da günümüz şartlarında çok zor. Örneğin programda yer alan müze bilinci üst başlıklı ünitede, her öğrencinin en az bir müzeyi gezip görerek müze bilinci kazanması ve tarihi eserlerin önemini kavraması istenmektedir. Oysa okulların bulunduğu yerlerin yüzde doksan beşinde müze bulunmamaktadır.*" Bu cümleler birçok katılımcının ifade şeklini özetlemektedir. Başka bir önemli sorunu ise bir katılımcı *"Bu program görsel sanatlar dersini yüzeysel olarak ele almaktadır. Bu durumda biz öğretmenlerin elini kolunu bağlamaktadır."* cümleleri ile bulundukları koşulların zorluğunu anlatmak istemektedir.

4.Soru: Eğitim fakültelerindeki Resim-iş öğretmenliği programı ile görsel sanatlar dersi öğretim programı arasındaki uyumun sağlanması için neler yapılmalı?

Araştırmaya katılan görsel sanatlar öğretmenlerinin "Eğitim fakültelerindeki Resim-iş öğretmenliği programı ile görsel sanatlar dersi öğretim programı arasındaki uyumun sağlanması için neler yapılmalı?" sorusuna verdiği cevapların incelenmesi sonucunda ortaya çıkan öneriler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- İlk ve ortaöğretim ile üniversiteler arasında işbirliği geliştirilmelidir.
- Resim-iş öğretmenliği programı görsel sanatlar dersi müfredatını kapsamalıdır.
- İki program arasında uyum sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır.
- İlköğretim programında yapılan yenilikler öğretmenlere toplantılarla anlatılmalıdır.
- Programda el becerisine dayalı dersler olmalıdır.
- Bölümlerdeki formasyon derslerini alandan eğitimciler vermelidir.
- Programda bölgesel ve çevresel faktörler göz önüne alınmalıdır.
- Konular daha anlaşılır ve uygulanabilir hale getirilmelidir.
- Bölümlerde yeni yaklaşımlara yönelik dersler olmalıdır.
- Staj yapılan okullarda belirli bir süre sınıf, stajyer öğrenciler bırakılmalıdır.
- Program görsel sanatların amacına uygun olarak zenginleştirilmelidir.
- Programda öğrenci seviyeleri göz önüne alınarak düzenleme yapılmalıdır.
- Öğretmenlere anket yaptırılıp beklentiler saptanmalı ve değişiklikler buna göre yapılmalıdır.
- Bölümlerde yer alan eğitim ilk ve ortaöğretime uygun verilmelidir.

- Bölümlerde kazanımların ve etkinliklerin öğretildiği bir ders olmalıdır.
- Programda bilgi ağırlıklı dersten çok uygulama ağırlıklı derslere yer verilmelidir.
- Alana karşı öğrencilerin ilgisiz olmasının sebepleri sivil toplum örgütleri, MEB ve YÖK gibi kurumların yapacağı araştırmalarla tespit edilmeli ve sorunun çözümüne gidilmelidir.

4.SONUÇ

Güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde yer alan Resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında yetişen öğretmen adayları mezun olup atandıkları okullarda bazı sorunlar yaşamaktadırlar. Görsel Sanatlar öğretmenlerinin ifadelerinden de anlaşıldığı üzere; bu sorunların en başta gelenlerinden biri üniversitedeki ilgili bölümün eğitim programı ve ilköğretimde yer alan Görsel sanatlar dersinin öğretim programı arasındaki uyumsuzluktur. Bu iki program arasındaki uyumsuzluk daha başlangıçta yani henüz adlandırmada kendini göstermektedir. Örneğin, Güzel Sanatlar eğitimi bölümlerinden Resim-iş öğretmeni olarak mezun olan adaylar atandıkları okullarda Görsel Sanatlar öğretmenine dönüşmektedir.

Üniversitede Resim-iş öğretmenliği programında öğrenim gören Görsel Sanatlar öğretmeni adayları atandıklarında ilköğretimde yer alan yeni bir programla karşılaşmaktadır. Bu sorun beraberinde birçok sorunu getirmektedir. Dolayısıyla bu sorunun ortadan kaldırılması Görsel Sanatlar öğretmenlerinin belirttikleri diğer birçok sorunun çözümünü de kolaylaştıracaktır.

Bu sorunun ortadan kaldırılması için Görsel Sanatlar öğretmenlerinin en başta gelen önerileri, ilk ve ortaöğretim ile üniversiteler arasında işbirliğinin geliştirilmesi yönündedir. İki program arasında uyumun sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır. Böylece Resim-iş öğretmenliği programının görsel sanatlar dersi müfredatını da kapsaması sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Ataünal, A. (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş Veya Nasıl Bir Öğretmen?* Ankara: 20 Mayıs Eğitim Kültür Ve Sosyal Dayanışma Vakfı Yayını: 3

Başaran, İ. E. (1992). *Eğitim Psikolojisi,* Ankara: Kadıoğlu Matbaası.

Beykal, F.(2002).”Günümüz Koşullarında Sanat Eğitimcisinin Özellikleri Nelerdir ve Hangi Niteliklere Sahip Olmalıdır?” *Sanat Eğitimi Sempozyumu*, Ankara: G.Ü. İletişim Fakültesi Matbaası.

Boydaş, N.(1996). “Sanat kültürü yansıtır”. *Milli Eğitim Dergisi*, (131):8.

Boydaş, N & Y.B. BALCI. (1997). *Eğitimbilime Giriş.* Ankara: Gazi Kitabevi.

Çakır, A. (1990). “Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları”, Ankara: *Türk Eğitim Derneği Yayınları.*

Çakır İlhan, A. (2004). İlköğretim Resim-iş Dersinin İlköğretim Müfettişleri Tarafından Değerlendirilmesi, *Milli Eğitim,* 161, 123–131

Demirel, Ö & KAYA, Z. (2006). *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Demirel, Ö. (2001). *Eğitim Sözlüğü*. Ankara: Pegem A Yayıncılık

Eyuboğlu, B.R. (1986). *Resme Başlarken*, Ankara: Olgaç Basımevi

Genç, A. (2004). *Resim-iş öğretmenliği programına yeni bir bakış.* II. Sanat Eğitimi Sempozyumu, Ankara: Gazi Üniversitesi gazi Eğitim Fakültesi.

Gökay, M. (2002). İlköğretim II. kademede resim-iş öğretmenlerinin yaptıkları yıllık ders planlarının konu, amaç, metod ve teknik bakımından değerlendirilmesi, *Sanat Eğitimi Sempozyumu***,** Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Matbaası.

Gökaydın, N. (1996). "İlköğretimden Yükseköğretime Kadar Sorunları İyi Bilen Sanat Eğitimcisi Yetiştirilmelidir". *Milli Eğitim*, (131):28.

Gökaydın, N. (2004). *Eğitimde Tasarım ve Görsel Algı***.** Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

İpşiroğlu, N. (1998). *Sanattan Güncel Yaşama*, İstanbul: Pan Yayıncılık.

Kavuran, T. (2004). **"**Türkiye'de güzel sanatlar eğitimi resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının II. Öğretimindeki sorunları ve çözüm önerileri". *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Cilt 24, Sayı1, 191–207

Kırışoğlu, O.T. (2002). *Sanatta eğitim, görmek öğrenmek yaratmak*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kurtuluş, Y. (2002). "İlköğretim Resim-İş Derslerinin Haftalık Ders Dağıtımı İçindeki Yeri ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri". *Milli Eğitim*, (153-154):123.

Özsoy, V. (1998). "Yetmiş beşinci yılda sanat eğitimi ve öğretimi (Resim-iş eğitimi)". *Milli Eğitim*, (139):60.

Robinson, K. (2003). *Yaratıcılık Aklın Sınırlarını Aşmak* (Çev: Nihal Geyran Koldaş). İstanbul: Kitap Yayınevi

San, İ. (1995). *Sanat Eğitiminin Geleceği*, Ankara: Mert Matbaası (Seminer 20–22 Ekim 1994).

Stokrocki, M&Kırışoğlu, O.(1996). *Ortaöğretim sanat öğretimi*, Ankara: YÖK/DB, M.E.G.P.

Telli, H. (1990). "Türkiye'de resim-iş öğretimine genel bir bakış", *Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları*, Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.

Tepecik, A. (2002). *Grafik Sanatlar*, Ankara: Detay Yayıncılık
Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
Yıldırım, A. & H. Şimşek. (2000). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Teknikleri*, Ankara: Seçkin Yayınevi.

Yılmaz, M. (2006). "Resim-iş eğitimi öğretmen adaylarının okul deneyimi I uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar". *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Cilt 26, Sayı 1, s.165–185